

Jaargang 10 nummer 1 januari 2018 Nieuwsbrief voor leden en vrienden van IVN en KNNV afdeling Apeldoorn
Redactieadres: nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl Bijdragen volgende nieuwsbrief graag vóór **24 januari** opsturen

Natuurmoment

Verdwenen uitzicht

Ooit had je op dit bankje in het Beekbergerwoud een fraai uitzicht. Maar de natuur heeft een lastige eigenschap: alles groeit maar door. Als je een tuin hebt, kan je er over mee praten. Dat overkwam ook dit bankje: weg uitzicht.

Mais veroorzaakt deze grap ook. Ik ken een huis dat afwisselend 'Verzicht' en 'Maiszicht' heet.

(Yvonne Zwikker)

Uit de afdeling

Nieuwe leden/vrienden van IVN of KNNV-Apeldoorn

Nieuwe leden IVN: Marianne Wienke, Cilia Diemel, Monique Timmner, Ineke Vermeulen, Ronald Swarts

Nieuwe leden KNNV: Letty Moerel, Margot Klein, Mariët Ebbinge, Joop Weijn, Linda Smit

Hartelijk welkom en tot ziens bij één van de vele activiteiten.

Nieuwjaarswens

Een korte nieuwjaarswens in deze nieuwsbrief. De feestdagen zijn achter de rug en met het nieuwe jaar keert ook het gewone leven terug. Hopelijk hebben jullie al uitbundig al weer van de natuur in en om Apeldoorn kunnen genieten. Ook in 2018 is dat ons doel. Zoveel mogelijk mensen uit Apeldoorn, Vaassen, Epe, Voorst en omgeving laten genieten van de natuur en door onze activiteiten kennis en interesse bijbrengen over die natuur, duurzaamheid en het verband daartussen. Ik wens jou en je dierbaren een gezond en actief 2018 en hoop elkaar te ontmoeten bij een van onze activiteiten. Te beginnen op 9 januari bij het IVN nieuwjaarscafé.

(Ronald Duin, voorzitter IVN Apeldoorn)

(Tijdelijk) IVN lokaal na 1 april 2018

De Vijfster groeit snel. Per 1 april 2018 wordt een derde kleutergroep gevormd met 12 kinderen. Deze groei was voorzien voor het nieuwe schooljaar 2018. Dan is de Vijfster weer teruggekeerd op de Texandriiaan, waar voldoende ruimte is. De tijdelijk locatie Heuvellaan is krap en het IVN lokaal is nodig voor de nieuwe kleutergroep.

IVN zal zich vanaf 1 april dus enigszins moeten behelpen door voor de cursussen gebruik te maken van de beschikbare middelen in het lokaal van klas 6 (groep 8) en voor het overleg van bestuur en werkgroepen de docentenkamer.

In de voorjaarsvakantie eind februari zal het lokaal van klas 6 worden aangepast. Het meubilair uit het IVN lokaal wordt opgeslagen.

IVN Apeldoorn 70 jaar

IVN is oorspronkelijk voortgekomen uit de Bond tegen Verontreiniging van stad en land, opgericht in de jaren dertig. Deze Bond had tot doel via 'natuurwachers' ongewenst gedrag van bezoekers in natuurgebieden te corrigeren.

De naam wordt in 1948 gewijzigd in Bond van Natuurbeschermingswachten, een landelijke vereniging met afdelingen en districten. Op 28-6-1948 werd de Stichting Natuurbeschermingswacht Apeldoorn opgericht. Deze datum wordt gehanteerd als oprichtingsdatum van IVN Apeldoorn. In 2018 bestaat IVN Apeldoorn dus 70 jaar. Dit vieren we met diverse activiteiten voor zowel leden/vrienden, voor collega natuurorganisaties en algemeen publiek. De activiteiten zijn herkenbaar aan het speciale IVN jubileumlogo.

>> [Lees meer over het jubileum](#)

Actieve IVN'ers lezen Stuifmail

Stuifmail is de nieuwsbrief van de landelijke vereniging IVN. Het is vooral gericht op IVN leden die actief zijn bij diverse activiteiten. [Lees de aflevering van december.](#)

In 2018 verandert Stuifmail. De artikelen zijn dan te vinden op Ons IVN onder het kopje Vereniging. Het komende jaar zal er vanuit Stuifmail steeds meer verwezen worden naar Ons IVN. Om de informatie te kunnen zien heb je een account nodig. Nog geen account? Meld je aan via ivn.nl/onsivn

Activiteitenagenda IVN/KNNV

De activiteiten van IVN en KNNV staan open voor alle leden. Deelname aan werkgroepbijeenkomsten alleen na aanmelding/afstemming met de werkgroepcoördinator, vanwege het programma of het maximum aantal deelnemers. Bekijk alle (publieks)activiteiten van [IVN Apeldoorn](#) en van [KNNV Apeldoorn](#).

Activiteitenagenda

- 2/1 KNNV [Vogelwerkgroep Werkgroepavond Vogel-apps en Telprojecten](#)
- 6/1 IVN [Landschapsonderhoud](#) (sprengen schonen bij Nierssen)
- 6/1 KNNV [Vogelwerkgroep Excursie naar Vossemeer/Ketelmeer](#)
- 7/1 KNNV [Nieuwjaarswandeling](#) (opgave verplicht)
- 9/1: IVN [IVN Nieuwjaarscafé](#) (voor leden/vrienden IVN Apeldoorn, zie aparte uitnodiging)
- 9/1 KNNV [Plantenwerkgroep Werkgroepavond Vakantieplanten](#)
- 15/1 KNNV [Werkgroep Sprengen & Beken Wandelexcursie Gravinnebeek](#)
- 16/1 KNNV [Insectenwerkgroep Werkgroepavond](#)
- 17/1 KNNV [Leden voor Leden.](#) (zie artikel in deze Nieuwsbrief)
- 20/1 IVN [Landschapsonderhoud](#)
- 20/1 KNNV [Vogelwerkgroep wandeling De Poll](#)
- 25/1 IVN [Film-voorpriemière-wild](#) (zie artikel in deze Nieuwsbrief)
- 3/2 IVN [Landschapsonderhoud](#)

Bekijk voor de IVN activiteiten de [activiteitenfolder 2018](#) (1e helft)

Cursusaanbod 2018

Voor de eerste helft van 2018 staan weer een aantal interessante, korte cursussen gepland. Je kunt je nu al opgeven.

[>> Kijk hier voor een cursusoverzicht](#)

9/1: IVN Nieuwjaarscafé (voor leden en vrienden)

Binnenlopen kan vanaf 19.30 uur. Aanvang 20.00 uur met een openingswoord van de voorzitter Ronald Duin, tevens de aftrap voor het jubileumjaar. Een fotoquiz gemaakt door Yvonne Verhoef leert ons nog beter kijken. De Werkgroep Natuurfotografie komt met toppers uit hun archief, gepresenteerd door Cees van Vliet. Ook krijgen leden en vrienden de kans om de microfoon twee minuten te gebruiken voor een Open Podium. Wat gaat er gebeuren in het komende jaar, waar kijk je naar uit. En uiteraard een hapje en een drankje naast veel tijd om elkaar te ontmoeten. Het Nieuwjaarscafé, georganiseerd door de werkgroep Publieksexcursies, vindt plaats in het (tijdelijke) IVN-lokaal aan de Heuvellaan in Apeldoorn.

[>> Lees meer](#)

17/1: KNNV Leden voor Leden-avond

Op woensdag 17 januari houden we onze Leden voor Leden bijeenkomst, met korte presentaties van alle werkgroepen en na afloop een gezellig samenzijn met een drankje. Hier krijg je een goede indruk van de grote variatie aan onderzoeksactiviteiten van onze afdeling!

De volgende onderwerpen komen aan bod:

- Insectenwerkgroep: Het Gentiaanblauwtje op de Hoge Veluwe
- Plantenwerkgroep: Het Wisselse Veen - over het mossen- en vegetatieonderzoek in dit fraaie moerasgebied.
- Paddenstoelenwerkgroep: Zwammen over zwammen
- Vogelwerkgroep: Foto-rondje Texel met de Vogelwerkgroep

25/1: Voorpremière Wild, de film

In Filmtheater Gigant samen met de 70-jarige IVN afdeling Apeldoorn om 20.00 uur. Regisseur Luc Enting, afkomstig uit Ede, heeft bijna drie jaar aan de film gewerkt waarin de Veluwe natuur de hoofdrol vertolkt. De Veluwe vertelt zelf haar verhaal over haar ontstaan en hoe het is uitgegroeid tot een groots natuurgebied met een rijke verscheidenheid aan leven. We volgen in deze film vooral de vos, het edelhert en het wilde zwijn gedurende de vier seizoenen. Zo dichtbij kom je nooit, maar er is ook aandacht voor ander organisme zoals het micro-leven op een eik.

Uit meer dan 1000 uur materiaal werd deze bioscoopfilm samengesteld van 80 minuten. Na het zien van de film wist André van Duin gelijk dat hij zijn stem wilde inzetten voor de voice-over.

Luc Enting startte zijn carrière als stedenbouwkundig tekenaar bij de gemeente, maar kiest uiteindelijk voor wat hij het liefste doet: met zijn films mensen, dieren en natuur dicht bij elkaar brengen.

Veluwekenner, ecooloog en auteur Gert Jan Blankena zal op zijn manier een inleiding verzorgen. Ook is de IVN promotiekraam aanwezig.

De film wordt officieel vanaf 1 februari in de bioscopen vertoond, maar is dus al te zien tijdens een speciale vertoning op 25 januari. Reservering en kosten via [Gigant](#).

[Bekijk de trailer op www.ivn-apeldoorn.nl](#)

18/2 IVN Winterwandeling (voor IVN leden): Het Kroondomein: Natuurlijk Erfgoed. Je kunt je nu al opgeven).

Zondag 18 februari kunnen IVN leden mee met een wandeling van ongeveer 10 km door het Kroondomein die om 13 uur begint. Deze wandeling komt langs een aantal hoogtenpunten in het ook 's winters schitterende landschap zoals: de kogelvangers, het ven, de Kathedraal van Marinus Boezem, de nostalgische voederhutten, het Peter Gerritsboompje en een uitzichtpunt met een bijzondere gedenksteen. Er zijn geen kosten aan verbonden en wij zijn voor het donker het bos uit. Leuk als je mee gaat!

Na opgave via het mailadres aanmelden-ledenactiviteit@ivn-apeldoorn.nl verneem je de startplek. Namens de werkgroep Publieksexcursies Kees Verdonk en Yvonne Zwikker. >> [Lees meer](#)

Op reis met KNNV!

Ga je graag met andere natuurliefhebbers op pad? Misschien is een KNNV-natuurvakantie iets voor jou! KNNV organiseert elk jaar hotelreizen en kampeervakanties. IVN'ers kunnen daar ook aan meedoen. Samen met ervaren gidsen verken je de natuur, zie je meer en kom je op onontdekte plaatsen. Bij voorkeur wordt verbleven in sfeervolle accommodaties in een natuurrijke omgeving. Natuurbeleving en natuurstudie staan centraal. De kampeerkampen hebben een uniek karakter. Het betekent kamperen midden in de natuur, tussen kampeerders die daar net als jij van willen genieten.

>>[Lees meer over de KNNV reizen](#)

Ander nieuws en activiteiten

Maak kennis met IVN Apeldoorn, KNNV Apeldoorn of KNNV Epe/Heerde

En lees hun ledenblad. Er staan vaak interessante artikelen in met extra informatie over natuur in de buurt.

- [Groenvoer](#) (IVN Apeldoorn)
- [De vier Jaargetijden](#) (KNNV Apeldoorn)
- [Natuurklanken](#) (KNNV Epe/Heerde)

16/1 Lezing bij Groei en Bloei 'Hoe hard is winterhard'

Dinsdagavond 16 januari in Dok Zuid, 1^e Wormensweg 460, Apeldoorn, neemt hortulanus Geert van Buiten u mee naar verschillende streken in de wereld waar veel van onze sierplanten vandaan komen. Allerlei planten komen voorbij waarvan u misschien niet eens wist dat ze winterhard (kunnen) zijn! We kijken uitgebreid naar de omstandigheden die (mede) bepalen hoe winterhard een plant eigenlijk is. Gerard van Buiten is hortulanus van de [Botanische Tuinen van de Universiteit Utrecht](#). Hij is al van kinds af aan in de weer met planten en hij heeft de laatste 20 jaar in de botanische tuin in Utrecht volop ervaringen opgedaan met de meest uiteenlopende planten. Een echte plantenman en een rasverteller!

>> [Lees meer](#)

KNNV Oude boekenservice

De KNNV Apeldoorn heeft voor haar leden een oude boeken service. Ook IVN-leden kunnen profiteren van onderstaande opruimings-aanbieding. Zij hebben daarvoor een mail met lijst van beschikbare boeken ontvangen. De oude boeken, die Jan Kerseboom nu langer dan een jaar in zijn bezit heeft, gaat hij begin volgend jaar weer overdragen aan het tweedehands boekenfonds van de landelijke KNNV.

Mocht je interesse hebben in één of meerdere boeken mail dan het volgnummer van het boek en de titel aan Jan Kerseboom: j.kerseboom6@chello.nl of bel 055-5338323.

>> [Bekijk de lijst van september in de Vier Jaargetijden](#)

Interesse in (natuur)dia's??

Vanwege een verhuizing ben ik spullen (moeten) gaan wegdoen. In mijn bezit is een grote verzameling dia's: deze zijn ooit gemaakt door mijn vader, Jan Baars. Hij was ooit voorzitter van KNNV Apeldoorn en het IVN. Deze dia's gebruikte hij om er lezingen mee te geven, veel van planten en beestjes.

Is er voor deze dia's interesse binnen uw vereniging, of anderszins/educatief? Ik hoor het graag, zodat de foto's in ieder geval nog van nut kunnen zijn.

Cees Baars: c.j.baars@kpnmail.nl

Hoe groener hoe beter!

Op 21 maart gaat Nederland naar de stembus voor nieuwe gemeenteraden. Nieuwe kansen voor een groener en beter (leef)klimaat. IVN doet mee aan de campagne Hoe groener hoe beter!

Op 12-12-2017, twee jaar na de ondertekening van de klimaatakkoorden van Parijs, lanceerden Operatie Steenbreek, Entente Florale en Klimaatverbond Nederland de campagne Hoe groener hoe beter. IVN doet mee. Want groen draagt bij aan een gezonde leefomgeving, het verhogen van biodiversiteit en het verminderen van hittestress en wateroverlast. Groen verdient dus een belangrijke plek in de nieuwe collegeakkoorden. Alle afdelingen ontvangen spoedig informatie. Nieuwsgierig? Kijk alvast op de [campagnesite](#) of op de [IVN-site](#).

Vanaf 4/1 in Gigant: An inconvenient truth 2 van Al Gore

Tien jaar nadat Al Gore in zijn eerste film An Inconvenient Truth 1 klimaatverandering onder de aandacht bracht, verschijnt het vervolg dat ons laat zien hoe dicht we bij een ware energierevolutie zijn. Voormalig Vice-President Al Gore gaat onvermoeibaar door met zijn strijd terwijl hij de wereld rondreist om talloze klimaatdeskundigen te trainen en zijn invloed uit te oefenen op het internationale klimaatbeleid. Camera's volgen hem achter de schermen tijdens zowel persoonlijke, grappige als ontroerende momenten. Hij blijft het inspirerende idee uitdragen dat de gevaren van klimaatverandering overwonnen kunnen worden door innovatie en inspiratie. Een documentaire van 98 minuten.

Meer info en reserveren: www.gigant.nl telefoon: 055-5216346.

Veluwe prijsvraag

Vorig jaar werd de Veluwe uitgeroepen tot een van de mooiste natuurgebieden van Nederland. De regio won daarmee €300.000 om de Veluwe nog aantrekkelijker te maken. Om goede ideeën en initiatieven te krijgen voor dit geldbedrag, schreven de provincie en VeluweAlliantie een prijsvraag uit. Er kwamen ruim 300 inzendingen uit het hele land binnen. Die varieerden van apps en afgelegen vakantiehuisjes tot de herintroductie van kangoeroes.

De 10 winnende ideeën krijgen €1.000 en kunnen hun plan met hulp van de provincie uit gaan werken. IVN viel maar liefst twee keer in de prijzen.

'Met deze plannen zijn we weer een stap dichterbij het doel van provincie en regio, namelijk de Veluwe weer de beste vakantiebestemming van Nederland maken,' aldus Gedeputeerde Bea Schouten. 'Daarvoor moeten we onze natuur behouden en dit soort goede ideeën voor recreatie stimuleren.'

>> [Lees meer](#)

Natuur is (soms) ook erfgoed

De Nieuwsbrief Ruimte voor Erfgoed bevat actuele nieuwtjes over het erfgoed in de Apeldoorn en omgeving. Vanaf 1-1-2018 heeft het Erfgoedplatform Apeldoorn (waar ook IVN Apeldoorn in participeert) de redactie van deze nieuwsbrief overgenomen van de Gemeente Apeldoorn.

[Wordt abonnee van de gratis nieuwsbrief Ruimte voor Erfgoed](#)

>> [Ga naar de Nieuwsbrief](#)

Ruimte voor Erfgoed

Gezocht: architecten in de dop

Staatsbosbeheer schrijft een ideeënwedstrijd uit voor de bouw van de nieuwe wildobservatieplaats aan de Alverschotenseweg bij Hoog Buurlo. Het huidige wildkijkscherm biedt onvoldoende plaats aan de vele bezoekers die hier genieten van de edelherten en wilde zwijnen. Wil je deelnemen aan de wedstrijd stuur dan je idee in voor 15 januari 2018 De winnende ideeën worden verwerkt in de nieuwe wildobservatieplaats.

>> [Meer informatie.](#)

Waarnemingen doorgeven

Welke soorten dieren en planten komen voor in Nederland, hoeveel zijn het er en waar zitten ze? Gaan ze voor- of achteruit en waardoor? Dit zijn vragen waar de medewerkers van landelijke soortenorganisaties zich dagelijks mee bezig houden. Dat kunnen zij alleen doordat duizenden vrijwilligers hun waarnemingen doorgeven. Iedereen kan bijdragen aan de kennisontwikkeling over de natuur in Nederland door waarnemingen in te voeren; niet alleen de specialisten, maar ook mensen met wat minder natuurkennis.

>> [Lees meer](#) (Bron: *Natuurlijk Apeldoorn*)

Waarneming.nl

Samen ontdek je meer!

Natuurnieuws

Meer kleur in het Openbaar groen

Vanwege bezuinigingen bij de gemeente Apeldoorn werd het openbaar groen flink soberder gemaakt. Maar nu zijn er weer op veel plekken bollen in de grond gestopt en bloembakken geplaatst. Ook zijn bermten met wilde flora ingezaaid. Dat gaat vergrassing tegen houdt de bermten kleurrijk.

De versoering heeft ook een voordeel. Kwekers hebben heesters ontwikkeld die minder beheer nodig hebben - en dus aantrekkelijk zijn voor gemeenten - maar toch kleurrijk zijn.

In 2018 staat verfraaiing van de openbare ruimte in de dorpen op de planning. De bedoeling is dat de bewoners daarover mee kunnen praten. Om kosten te besparen wordt het werk vooral in combinatie uitgevoerd: als er ergens onderhoud of vervanging gepland staat, wordt daar voortaan meteen verbetering van het groen bij meegenomen.

Nieuwe paaiplaats rivierprik ontdekt binnen Waterschap Vallei en Veluwe

Het aantal bekende paaiplaatsen van de rivierprik in Nederland is op één hand te tellen. En daar komt er nu één bij. Begin december zijn in een eeuwenoude beek binnen het beheersgebied van Waterschap Vallei en Veluwe twee volwassen dieren en een larve aangetroffen. De larve bewijst dat er daadwerkelijk voortplanting plaatsvindt en dat het dus een nieuw ontdekte paaiplaats betreft.

>> [Lees meer](#) (Bron: *Nature Today*)

Gagelven gerenoveerd

Op het landgoed Beekzicht bij Voorst, tussen Zutphen en Apeldoorn, is onlangs een bijzonder natuurherstelproject uitgevoerd. Onder regie van de Bosgroep Midden Nederland werd het verdroogde en dichtgegroeide Gagelven aangepakt. Het Gagelven is een hoogveenven op een ondoorlatende leemlaag, een type waarvan er in Gelderland maar weinig bewaard zijn gebleven. Maar het ven was verdroogd: de leemlaag was ooit doorgraven, waardoor het 'lek' was, en in het omringende bos waren slotjes gegraven. In de loop der jaren was het dichtgegroeid.
>> [Lees meer](#) (Bron: Provincie Gelderland/ Nature Today)

Groene glimlach: Knotten is zo slecht nog niet

'U komt voor de tentoonstelling van onze stad', vroeg een van de vijf vrijwilligers achter de balie van het kleine museum. Ze waren trots op hun werk zo te zien. Nee, ik kwam voor de geschilderde bomen. Beneden kon ik de bomen bewonderen, maar dan moest ik toch echt even naar boven om meer te weten te komen over de geschiedenis van de kleine fraaie stad. De bomen beneden, vooral een aantal geknotte wilgen vond ik prachtig. Omdat er maar weinig werken hingen ging ik op hun aanraden en uit beleefdheid de trap op. Het was aardig, maar ik was snel uitgekeken. 'Wilt u de schilder even ontmoeten' werd mij gevraagd toen ik de trap af kwam. Die kans krijg je niet vaak. Voordat ik er erg in had stond ik oog in oog met de kunstenaar. Hij vertelde me dat toen hij 25 jaar geleden in Nederland aankwam uit een van de Balkanlanden hij zich als een geknotte wilg voelde. En dat was terug te zien in zijn eerste werk. 'Maar weet u' informeerde ik hem, 'geknotte wilgen zijn veel sterker dan gewone niet geknotte wilgen? Ze leven veel langer.' Hij luisterde aandachtig. 'Zij kunnen tegen tegenslag.' Hij keek me aan en rechte zijn rug. 'Dat ga ik onthouden' zei hij met glimmende ogen. (Yvonne Zwikker)

>> [Meer Groene glimlachen](#)

Colofon, Contactadressen en afdelingsbladen

Contactpersonen: [IVN contacten](#)

Afdelingsbladen: [IVN Apeldoorn: Groenvoer](#)

[KNNV contacten](#)

[KNNV-Apeldoorn: De vier Jaargetijden](#)
(KNNV Epe/Heerde): [Natuurklanken](#)

IVN webwinkel: Met de kortingscode IVN-LID-1202 krijg je 10% korting in de [IVN webwinkel](#)

Natuurboeken: In [De vier jaargetijden](#) vind je zowel nieuwe als 'oude boeken service'.

Redactie: Hans Hogenbirk (nieuwsbrief@ivn-apeldoorn.nl)

De nieuwsbrief niet meer ontvangen?

Mail naar: IVN Apeldoorn: ledenadministratie@ivn-apeldoorn.nl of

KNNV Apeldoorn: ledenadministratie@apeldoorn.knnv.nl

